
KRÓNIKA

ÜNNEPI KÖNYVHÉT – HATVAN-EGYEDSZER – Mintegy száz új címszót kínáltak a magyarországi könyvkiadók az idei budapesti Ünnepi Könyvhéten, amelyet szimbolikus gesztussal Göncz Árpád köztársasági elnök olvasóként nyitott meg. A vásárlók sorai most is ott kígyóztak a Vörösmarty és a Liszt Ferenc téren éppúgy, mint a Duna korzón, a Kálvin téren és a Vigadó utcában föllállított sátrak előtt. Legtöbben Esterházy Péter *Hrabal* könyvét, valamint Faludy György és Határ Győző válogatott verseskötetét dedikáltatták, de nagy volt a kereslet Spiró György *A Jövevény*, Mészöly Miklós *Wimbledoni jácint* és Mózes Attila regénye, valamint a Csiki László három regényét tartalmazó kötet iránt is. A könyvhét azonban mintha mégis a naplók jegyében telt volna el: a Márai Sándor Művei sorozatban jelent meg az írónak 1943–44-ben készült naplója, amely valójában első része a Nyugaton megjelent öt kötetének. Napló és védőbeszédek az alcíme Szabó Lőrinc naplójának, s tulajdonképpen naplóként olvasandó Fejtő Ferenc *Budapesttől Párizsig* kötete is. Illyés Gyula újabb naplókötete az 1973-ban és az azt követő évben született jegyzeteit tartalmazza. Weöres Sándor emlékezetére pedig a *Magyar Orpheus* címmel látott napvilágot egy reprezentatív könyv.

A külföldi szerzők könyvei között ott láttuk Rilke válogatott prózai munkáit, Márquez *Szerlem a kolera idején*, Bohumil Hrabal *Harlekin milliói* és Szolzsenyicin *Rakosztály* című könyvét.

Az idén a külföldi magyar könyvkiadók is kivétel nélkül ott voltak, a legnagyobb választékot ezúttal is a Forum kínálta. Öt szerzőnk, Ács Károly, Bori Imre, Brasnyó István, Hódi Sándor és Jung Károly dedikált.

A VAJDASÁGI MÚZEUM ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSA – Június elején ünnepélyes kezetek között fölavatták az újjáépült Vajdasági Múzeum állandó kiállítását. A több mint 2000 négyzetméternyi területen a kiállítás egyidejűleg három területről világítja meg Vajdaság múltját: régészeti, történelmi és etnológiai szempontból. Különösen az óskori és a római kori leletek értékesek, de most nyílt először lehetőség arra is, hogy egy helyen mutassák be tartományunk gazdag népművészetét. Erre az állandó kiállításra egyébként negyvenöt évi varakozás után került sor.

ÚJ HETILAP – A NAPLÓ – Szabadelvű hetilap, hirdeti fejléce alatt a május eleje óta megjelenő *Napló* című újság, amelyet – igaz, szabadkai helymegjelöléssel – az Újvidéki Televízió két munkatársa, Bódis Gábor és Németh Árpád indított. A lap főmunkatársai között van Tolnai Ottó is, aki az irodalmi rovatot szerkeszti.

Az első szám vezércikkében a lap célkitűzéseiről a következőket olvashatjuk: „Olyan lapot igyekszünk írni, amelyet az Olvasó a tartalma miatt vár minden héten. És amelyet segít eligazítani a napilapok által kilövellt információk rengetegében. Segít majd abban is, hogy könnyebben feltaláljuk magunkat a mind bizonytalanabb múlt feltárásában. A múltból kölcsönöztük nevünket is, a valamikori Bács megyei Naplótól. A majd négy évtizedig »futó« szabadkai napilap szabadelvűsége ragadott meg bennünket. A mi liberalizmusunk is abban rejlik, hogy szabad teret adunk a gondolatoknak. Ütközzenek, de ne üssék egymást agyon. És egyik se uralkodjon a többi felett. Mert azt már ismerjük, többé nem kérünk belőle.”

A JUGOSZLÁV-MAGYAR TANKÖNYVI VÉGYES BIZOTTSÁG HÚSZ ÉVE – A Jugoszláv–Magyar Tankönyvi Bizottság májusban ünnepelte megalapításának 20. évfordulóját. A *Gondolat* című ötnyelvű lapban Pastyik Ilona, a Tartományi Tankönyvkiadó Intézet szerkesztője többek között a következőket állapítja meg: „A vegyes bizottság megalakulása óta az együttműködés minden formájában számszerűen kimutatható jelentős eredményeket ért el. Pl. a jugoszláv tankönyvkiadók csaknem hetven tankönyv fordítását végezték el a magyar fél számára, a budapesti tankönyvkiadó közel félszáz Jugoszláviában készült magyar tankönyvből készített szakmai és nyelvi recenziót; a magyarországi szlovén nemzetiség számára Ljubljánban készültek nyelvkönyvek, 1968-ban pedig közös kiadványként nyolc tárgyról szerbhorvát–magyar, illetőleg magyar–szerbhorvát szakszógyűjtemény jelent meg az általános iskolák számára az újvidéki és a budapesti tankönyvkiadó gondozásában. Ezenkívül képeskönyv jelent meg közös kiadványként a környezetnyelv oktatásához az általános iskolák 1. és 2. osztálya számára. A képeskönyv gondozásába a csehszlovák kiadó is bekapcsolódott. Az együttműködés gyümölcsöző formája volt a tankönyvtételezés is. Az újvidéki tankönyvkiadó 1974-ig többször címszót vett át változtatás nélkül a budapesti kiadóktól a szakiskolák és a gyógypedagógiai iskolák számára. Ugyanakkor a budapesti kiadó is élt ezzel a lehetőséggel. Mennyiségét tekintve a tankönyvtételezés szinte példa nélküli az államközi kapcsolatokban.”

SZIRMAI-CENTENÁRIUM – Szirmai Károly születésének századik évfordulója tiszteletére Titoverbáson és Temerinben emlékültnepséget rendeztek, amelyen az író életútját és irodalmi munkásságát dr. Bori Imre akadémikus és Bordás Győző magiszter méltatta. A temerini ünnepség keretében Herceg János író fölavatta az író emlékszobáját (ihletett hangú írását szépirodalmi mellékletünkben közöljük), és itt mutatták be folyóiratunk júniusi Szirmai-emlékszámát. Az év végéig *Veszteglő vonatok* címmel megjelenik az író két háború között írt novelláinak gyűjteménye, a Magyar Tanszék pedig tudományos tanácskozást szervez munkásságáról.

MAJOROS SÁNDOR SINKÓ-DÍJA – Az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszéke alapította Sinkó-díjat az idén Majoros Sándor érdemelte ki *A visszhangkísérlés* című novelláskötetével.

KUSTURICA ORSON WELLES-DÍJA – Emir Kusturica filmrendezőnk kapta az idei Orson Welles-díjat Ház az égben című nagy sikerű alkotásáért. Mint ismeretes, ezt a díjat a legjobb nem angol nyelvű alkotásnak ítélik oda. Az elismerést egyébként 31 ország 1032 filmrendezőjének szavazata alapján osztották ki.

MEGALAKULT A JUGOSZLÁVIAI MAGYAR MŰVELŐDÉSI TÁRSASÁG – Az Újvidéki Színház kistermében tartotta június 24-én alakuló gyűlését A Jugoszláviai Magyar Művelődési Társaság, melynek célja az alkotó tevékenység közösségi serkentése, az alkotói eredmények szervezett népszerűsítése, az íráskultúra nemzetiségi szerepének fokozottabb érvényesítése és a magyar nemzeti kultúra egészébe való bekapcsolódás ösztönzése, a délszláv és az ország más nemzeti-nemzetiségi íráskultúráival való kapcsolatok tervszerű ápolása, valamint az alkotói érdekvédelem, az önszegélyezés, a szerzői/emberi jogvédelem. A kezdeményezőbizottság felkérésére mintegy 150 alapító tag vett részt, illetve jelentkezett levelben. A JMMT a jugoszláviai magyar írók, tudósok, kritikusok, publicisták, társadalom- és természettudományi, illetve műszaki szakírók, mű- és szakfordítók, kultúránépszerűsítők, valamint a más anyanyelvű, de magyar kultúrával is alkotói kapcsolatban álló jugoszláviai írók, műfordítók, komparatisták önkéntes, demokratikus és független társulása. A JMMT szándéka, hogy megkülönböztetett gondot fordítson azon tudományágak és műfajok ápolására, amelyeknek kifejezettebb nemzetiségi fontossága is van. Ennek érdekében együttműködni kíván minden hasonló jellegű intézménnyel és társulással. Az alapító közgyűlés megválasztotta a 15 tagú vezetőséget, melynek elnöke dr. Bosnyák István egyetemi tanár, titkára Torok Csaba újságíró-költő. (G. L.)

STERIJA-DÍJAK – A 35. jugoszláv színházi fesztivál bírálobizottsága a fesztivál legjobb előadásává a szkopjei *Bábel tornya* nyilvánította, melynek rendezője, Slobodan Unkovszki is díjat kapott. Az öt színészi díjat Milena Zupancić (*Fal, tó*), Danilo Stojković (*A profi*), Ljiljana Bogojević-Jovanovszka (*Bábel tornya*), Žarko Laušević (*Szent Száva*) és Janez Škof (*Viktor, avagy Az ifjúság napja*) érdemelte ki. Marina Čuturilo a legjobb díszletért, Diana Košec-Bourek pedig a legjobb jelmezért részesült Sterija-díjban. A legjobb kortárs dráma Dušan Jovanović alkotása, a *Fal, tó*. Aleksandar Popović kapta a vígjátékért járó díjat *A krédlikakasért*.